

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 023104 19 Uvp
Banjaluka, 21.4.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Mire Mačkić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi AD G. V. Š. (u daljem tekstu: tužilac), zastupanog po punomoćnicima ZAK, Z. B. i B. D.-B., advokatima iz B., protiv rješenja broj: ... od 21.6.2018. godine Ministarstvo ... (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu inspeksijskog nadzora nad primjenom propisa iz oblasti radnih odnosa, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 023104 18 U od 2.4.2019. godine, u sjednici vijeća, održanoj dana 21.4.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka se odbija, kao neosnovan.

Obrazloženje

Pobijanom presudom je odbijena tužba, podnesena protiv osporenog akta tuženog, bliže navedenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca, izjavljena protiv rješenja broj: ... od 3.5.2018. godine Inspekcija ..., Sektor ..., Odjeljenje B. Tim rješenjem je naloženo tužiocu da otkloni nedostatke, koji se odnose na rješenje o prestanku radnog odnosa Đ. P. broj: 35/18 od 16.4.2018. godine i rješenje o raskidu ugovora o radu za radnika G. B. broj: 40/2018 od 18.4.2018. godine, te radnopravni status tih radnika reguliše u skladu sa odredbama Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/16, u daljem tekstu: ZR). Rok za izvršenje naloženih mjera iz tačke 1. dispozitiva tog rješenja je određen od 8 dana, po prijemu rješenja, uz obavezu tužioca da o izvršenim mjerama obavijesti inspektora rada, uz određenje da žalba, izjavljena protiv tog rješenja, ne odlaže njegovo izvršenje.

Odbijanje tužbe je obrazloženo razlozima nižestepenog suda da su neosnovani tužbeni navodi, jer da je inspektor rada, u vršenju inspeksijskog nadzora, utvrdio da je povrijeđen ZR od strane tužioca, prilikom donošenja navedenih rješenja, te da je, u skladu sa članom 57. stav 1. i 2. Zakona o inspekcijama u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 74/10, 109/12, 117/12 i 44/16, u daljem tekstu: Zakon) imao ovlašćenje da naloži otklanjanje nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka. Navedene nepravilnosti u rješenjima o prestanku radnog odnosa su se odnosile na činjenicu da je radniku Đ. P. u rješenju o prestanku radnog odnosa navedeno da isti prestaje na osnovu člana 175. stav 2. ZR i člana 178. stav 1. tačke d) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 134/11 i 82/13 i 103/15, u daljem tekstu: Zakon o PIO), iako je utvrđeno da je taj radnik navršio 43 godine, 4 mjeseca i 5 dana penzijskog staža, a da mu radni odnos nije prestao na osnovu otkaza ugovora o radu, niti se sa poslodavcem sporazumio o prestanku

radnog odnosa, zbog odlaska u penziju, s obzirom da na dan 16.4.2018. godine nije navršio 65 godina života, dok za radnika G. B. je kao pravni osnov naveden član 179. stav 2. tačke 4. i 5., stav 3. tačka 4. ZR, a u obrazloženju je navedeno da je taj radnik odavao poslovne, odnosno službene tajne i namjerno onemogućavao druge radnike da izvršavaju svoje radne obaveze, s tim da ga poslodavac nije obavijestio pismenim putem o postojanju razloga za otkaz ugovora o radu, niti mu je ostavio rok za izjašnjenje u vezi sa povredama radne obaveze, čime da je postupio suprotno odredbama člana 180. ZR. Nižestepeni sud je odbio prigovor tužioca da je postupajući inspektor pribavio ulogu suda, jer da je inspektor, u granicama svojih ovlaštenja, naložio poslodavcu otklanjanje nepravilnosti u navedenim rješenjima u cilju poštivanja zakona.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija njenu zakonitost zbog razloga predviđenih članom 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). U zahtjevu navodi da je pogrešno zaključio nižestepeni sud da inspektor navedenim rješenjem nije zadirao u sudsku vlast, jer je već u momentu inspeksijskog nadzora navedenim radnicima otkazan ugovor o radu, pa ti radnici više nisu u radnom odnosu, tako da nije nadležnost inspektora da nameće obavezu da se radnopravni status tih radnika reguliše u skladu sa odredbama ZR. Dispozitiv prvostepenog rješenja je nerazumljiv, jer ne sadrži konkretne mjere koje tužilac treba preduzeti, niti sadrži nepravilnosti koje treba otkloniti. Tužilac u momentu kontrole nije imao status poslodavca navedenim radnicima, pa je Inspekcija rada, u konkretnoj situaciji preuzela nadležnosti sudova, koje ovlaštenje nema po ZR, niti Zakonu, jer kada bi inspekcija mogla rješavati sporove između poslodavca i radnika, onda ne bi sudovi imali nadležnost u radnim sporovima. Zbog svega je predložio da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači, tužba uvaži i osporeni akt poništi, a tuženi obaveže da tužiocu isplati troškove upravnog spora i podnesenog zahtjeva.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan, da ostaje kod razloga iz osporenog akta i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, kao i cjelokupne spise upravnog spora i predmetne upravne stvari, shodno odredbi člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proističe da je u postupku vanredne inspeksijske kontrole tužioca, po prijavi radnika Đ. P. i G. B., inspektor utvrdio da je navedenim radnicima tužilac donio rješenja o prestanku radnog odnosa, tako da je Đ. P. radni odnos prestao s pozivom na odredbe člana 175. stav 2. ZR i člana 178. stava 1. tačka d) Zakona o PIO, ali da u postupku, prije donošenja rješenja o prestanku radnog odnosa taj radnik nije pismenim putem otkazao ugovor o radu, niti se sa tužiocem sporazumio o prestanku radnog odnosa zbog odlaska u penziju, a očigledno da nije ispunjen kumulativni uslov za prestanak radnog odnosa zbog ispunjavanja uslova za penziju, jer taj radnik nema navršenih 65 godina života. Što se tiče radnopravnog statusa G. B., inspeksijskim pregledom je utvrđeno da je i tom radniku u rješenju o raskidu ugovora o radu navedeno da mu radni odnos prestaje na osnovu člana 179. stava 2. tačke 4. i 5. i stava 3., tačka 4. ZR, dok je u obrazloženju navedeno da je počinio teže povrede radne dužnosti, ali ga poslodavac nije pismenim putem obavijestio o postojanju razloga za otkaz ugovora o radu i nije mu ostavio rok da se izjasni na navode iz obavještenja, tj. izjašnjenje radnika o povredi radne obaveze, kako je to ZR propisano.

U vezi sa tim činjenicama, prvostepenim rješenjem je naloženo tužiocu da otkloni nepravilnosti, utvrđene prilikom vršenja vanrednog inspeksijskog nadzora iz oblasti primjene

ZR, koji se odnose na radnopravni status ta dva radnika i da ih reguliše u skladu sa ZR. Protiv tog rješenja tužilac je izjavio žalbu, koja je osporenim aktom odbijena, a pobijanom presudom je odbijena i tužba, čime je održan na snazi osporeni akt.

Nisu osnovani prigovori tužioca da inspektor rada nije nadležan da postupa u konkretnoj situaciji, samo zbog činjenice da je navedenim radnicima prestao radni odnos, jer inspektor kontroliše i pravilnost rješenja, donesenih na osnovu ZR o prestanku radnog odnosa, te su neosnovane tvrdnje da prvostepeno rješenje nije moguće izvršiti. Nalozi iz dispozitiva prvostepenog rješenja se odnose na otklanjanje nepravilnosti u navedenim rješenjima o raskidu ugovora o radu, jer i raskid ugovora o radu mora biti u skladu sa odredbama ZR. Takvim nalogima se obezbjeđuje pravilna primjena propisa, a inspektor rada nije preuzeo ulogu suda u konkretnoj situaciji, jer je uočio da su navedena rješenja o prestanku radnog odnosa manjkava u vezi sa pravnim osnovima, odnosno u vezi sa propustom poslodavca da pismenim putem obavijesti radnika o postojanju razloga za otkaz ugovora o radu i da mu omogući da se izjasni na navode iz obavještenja, pa je evidentno tužilac postupao suprotno odredbama člana 180. ZR. Nalozi inspektora su se odnosili na otklanjanje nepravilnosti u donošenju rješenja o raskidu ugovora o radu, što mora biti u skladu sa ZR, tako da ostali navodi zahtjeva nisu od uticaja na odlučivanje, o čemu je pravilne razloge dao i nižestepeni sud u pobijanoj presudi.

Kod ovakvog stanja stvari, proizilazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonnosti, predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njegovo vanredno preispitivanje odbija, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Odbijanje zahtjeva za naknadu troškova spora iz stava 2. presude se zasniva na odredbi člana 49. a) ZUS, kojom je propisano da je stranka, koja izgubi spor, dužna da protivnoj stranci nadoknadi troškove spora. Kako je zahtjev tužioca odbijen, to nije bilo osnova da mu se odrede troškovi koje je povodom istog imao.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić